

Воля, Т. 3, Ч. 1 — „Чесним з собою“

-

Exported from Wikisource on 04/22/18

Віктор Піснячевський.

„Чесним з собою“.

Коли розрізуєш нарив, будь готов, що гній бризне тобі в лице. Це знає кожен хірург. І від цього трудно встерегтись. Півроку оперуємо ми в "Воля" українські болячки. Богато вже зроблено...

Остання операція — откритий лист Винниченкові: Цілий фонтан гною бризнув з комуністичної болячки. На отвертий визов, кинутий автором навіть не під давно відомим літературним псевдонімом, а під власним іменем, котрим він підписував на протязі багатьох літ тільки наукові роботи, відгукнулись „Нова Доба“, „Боротьба“, „Вперед“, et cet... анонімними випадками. В пристойній пресі анонімів б'ють; а не анонімам не відповідають. У наших галицьких „братів“ комуністів здається мода така... гавкати з під воріт — спосіб „найомних убийць“. Тому скінчемо операцію.

Що таке „Воля“ — питає орган Винниченка? Це орган „контр-революційної сволочи!...“

Старанно, із числа в число, відмежовуються від українства пп. Калиновичи, Паламарі і Ко. Все громадянство українське, вся стара українська інтелігенція, всі ті Дністряньські, Ефремови, Стебницькі, Рудницьки, Лотоцькі, Чижевські,

Петрушевичі, Ніковські, Назаруки, — все, що чесно будувало; будує Україну для винниченкових паламарів та дзвонарів — тільки „контр-революційна сволочь“.

А „Воля“ — її орган. Тільки вони — Калиновичі і Паламарі, є чесні і непорочні? Грішний чоловік — волю теж належати до тої „сволочи“ (хай вибачають ш. діячі (і читачі), ніж до Вашої компанії — „чесних з собою“.

Але про мою маленьку особу далі скільки слів. Вернемось до „спростовань“ „Нов. Доби“.

— Чи можливим є, що би т. В., який підняв народне повстання проти царського генерала С-кого, скинув його в гетьманства, що би він і його уряд могли брати які небудь від нього гроші „під росписку“, коли цей царський генерал мусів втікати яко мога швидче пред товаришом?...“ питає „Нова Доба“.

Не приставляйтесь дурніщими або може й подліщими, ніж Ви є, панове.

Я писав не три міліони вісімьсот тисяч (3.800,000), а три міліарди вісімьсот міліонів (3.800,000.000), зібраних урядом гетьмана між иншим і в забезпечення нашої незабезпеченої золотим запасом валюти. Вам ясно тепер, через що так високо стояв наш карбованець при гетьмані! Разом з державним казначейством і всім апаратом фінансовим на чолі з знаменитим октябрістом, членом рос. Думи Лерхе — в ролі директора фінансової канцелярії, той запас перейшов і

до Директорії. Але вага не в тих грошах. Вага в тому, що Винниченко прийняв Державу, а з нею високо стоячу державну валюту. А що ми зараз маємо?...

— Сичить гад з „Волі“, деликатно висловлюється „Но ва Доба“, що тов. В. розкидав гроші по. Земерінгам, Шенбруннам, розкошував в найкращих курортах!...“

Так, панове! Ви признаєте самі, що жив він в аристократичному Земерінгові, де мають змогу жити тільки найбогатші віденські та будапештські шібери, жив в віллі „Міатач“, у Відні теж саме!

А чи знаєте Ви, як жила в цей час всіляка „контр-революційна сволочь“ — Ефремови, Ніковські, Стебницькі et. cet. в Києві! Чи знаєте Ви, що баби ще того літа з під Винниці та Проскурова пішки з торбами ходили за чотириста верст до Одесі за скількома фунтами солі! Чи знаєте Ви, скільки народу вигинуло за цей рік Вашого панування на Україні! А все ж це до Вашого панування було і сіль, і ліки... Бо Україна вийшла першою з війни. І коли б не Ваші експерименти, хто його знає, чи не була б вона зараз найбогатчою країною, одною із дужчих Держаав світа, не вважаючи на короткий речинець свого існування?

І знов же не в грошах діло. Коли б це від мене залежало, я видав би по міліардові Винниченкам, Мартосам, Миколкам Ковалевським, що б вони тільки не брались не за свою роботу. І певен в тому, що і історія, і народ оправдали би мене за цей вчинок...

Не знаю, де дів п. Винниченко ті гроші, котрі він отримав як член Директорії на інформацію, на представництво, на виїзд; про котрі мені ясно говорив один із найближчих співробітників його за час його влади!... Я припустив думку, що він їх не змарнував, а вклав в видавництво. Ви кажете, що „Дзвін“ не отримувал ніякої субсидії ні від кого, нігде, ні під яким соусом? Ви кажете, що „Дзвін“ тільки за несплачені авторські гонорари видав... півтора мільйона книжок. Ви кажете, що „Дзвін“ від большевиків в Києві не отримав ніякої допомоги. „А коли б він таку допомогу дістав, то це було б тільки його гордістю...“

Що ж „на вкусъ и цвѣтъ товарища нѣтъ“. Іуда повісився, отримавши тридцять сребренників; а для Вас це „гордість“!!! Звістки про допомогу від большевиків видавництвам в Києві доходили і до нас, і до преси давно. І коли я почув звістку про большевицьку допомогу „Дзвоніві“ від відомого українського поета, одержану ним з того самого джерела, про яке і Ви говорите, я в цьому не сумнівався... Так же як не сумніваюсь і зараз, що на одні утримані авторські гонорари півтора мільйона книжок не надрукуєш.

Але ж знов, панове, не в цьому річ!

„Дзвін“ має більше право гордитись сумою надрукованих книжок, ніж неотриманими, як Ви кажете, сребренниками.

А річ в тому, що Винниченко є не капіталіст, не буржуй, а „комуніст...“ і разом з тим головний акціонер „Дзвону“. „Дзвін“ має, навіть по його „скромній“ розцінці, майна на

5,000.000—6,000.000 шв. франків, цебто 150,000.000—180,000.000 кор. цебто майже на мільярд карб. Це все результат „тяжкої праці“ його і його товаришів — таких же як і він „комуністів“ за кордоном?

Але що зараз залишилось від Української Держави в результаті його другої „тяжкої праці“ там на Україні? Про це Ви „нічичирк!...“

Ви обіцяєте Ваш „Дзвін“ націоналізувати...“ після того мабуть як книжечки продасте. Щастя Вам Боже! Але що станеться з Україною, як п. Винниченко купно з Леніним та Раковським почнуть її „націоналізувати?...“

Вже й зараз селяне беруть дітей та жінок на вози та втікають в світ за очі від большевицьких башібузуків: "бо не можна вже більше витерпіти". Що ж далі буде?

Про мою маленьку персону я міг би з Вами і не балакати: в порівнянні з морем народного горя, що Ви за рік розвели, ті брехні, паскудства і дурниці, які Ви про мене розповсюджували і розповсюджуєте, це дрібненька крапилина.

Так, — я, пиште Ви, я „капіталіст“, хоч за душою у мене ні гроша; або, як кацапи кажуть, „в одном карманѣ вша на арканѣ, а в другом блоха на цѣпи". Я — „лакей Колчака, Вєсьолкина...“ хоч під час моєї служби з тим і другим мое становище, як флагманського спеціаліста (це Вам кожен матрос скаже), виключало всяку залежність мою від них —

такихже тоді спеціалістів; для Вас я шарлатан, мої панове, — хоч почав свою діяльність в 1900 році з такими громадянами, як В. Чеховський, К. Шероцький, К. Солуха, Гр. Голоскевич, — продовжував її в 1-й і 2-й Держ. Думах утворенням українських фракцій і тяжкою працею українського журналіста, закінчив її у війську на фронті, отримавши на виборах в установчі збори, навіть проти свого бажання брати участь в виборах, 75.000 україн. голосів. Для Вас я „гохштаплер“, хоч від одної з кращих Академій в Європі отримав я найвищу учену степінь, написав за короткій час багато спеціальних учених творів, після чого був запрошений читати лекції в російський університет; але не пішов і не вернусь до кабінетної ученої роботи доти, поки стоїте коло української роботи — Ви — „чесні з собою“ Я отримав від Темницького і нажив на видавництві „В о л і“ колосальні гроші... Бо плата за один друк окремого числа „В о л і“ іноді доходила 20.000—22.000 корон, а гонорарами і ин. видатками і до 35.000—40.000 кор. „В о л я“ ж виходить вже рівно рік. Але коли Ви виплатите негайно всі мої борги по „В о л і“, я передам Вам втриє більше, ніж я отримав від п. Темницького!

Для Вас — я „буржуазна сволочь...“ хоч в дитячі роки пас гусей, поросят на селі; виріс серед мужиків; в ролі студента-медика і лікаря переслабував з ними всіми слабостями, починаючи від холери і кінчаючи самими різноманітними тіфами, знаю українське село, бо з'їздив та сходяв його від краю до краю; люблю його; і кріпко вірю, що вже скоро воно скараскається всяких дурисвітів.

Колиж найбільш чесна людина з Вас — Лівінський назове мені за власним підписом хоч один случай мого шантажу, а Вітик за такимже підписом скаже мені фамілію того „петроградського товариша“, котрий бачив у мене, як пише „боротьба“, на дверях прийомної безграмотний надпис „просимъ не плеваться, это значить не розгаваривать на так називаємомъ украинскомъ языкѣ“ — обіцяю купити їм двох вислюків і упряж на обі редакції: це в большевістії пригодиться...!

Вітик обвінчує мене в грошовій „нечесности з собою“!

Дійсно, раз в життю я був „нечесним з собою“ в національній справі, коли [П. Я. Дорошенко](#), 15 листопада 1918 р., запропонував мені від імени уряду 3,000.000 карб. на організацію української преси^[1]. Тоді я по політичним мотивам зрікся взяти гроші від уряду гетьмана. Тепер дуже шкодую, бо міг-би Вас всіх гурт на гурт закупити і заставити працювати для народа: бо казав Щедрін, із дерева можна люшню зробити. А тепер, багато з Вас, отримавши від мене допомогу,^[2] і чуючи, що більше не поживитесь, тікаєте з „Волі“ то в „Наперелом“, то в „Сміх“, то в „Нову Добу“, то в „Боротьбу“, і лаєте мене там остатніми словами (по хамські звичці — „або в морду, або в ручку“), а головне руйнуєте і без того зруйновану національну справу.

Взагалі, пани-браття, кінчаючи свою відповідь, скажу Вам словами Тараса Бульби з остатньої, прощальної його промови до козаків: „знаю, подлість повелась тепер в землі

нашій: думають тільки, щоб коло них були стіжки та кінські табуни їх; та булиб цілі запечатані в льохах меди їх; переймають чорт знає які басурманські звичаї; нехтують мовою своєю; свій з своїм не хоче говорити; свій свого продає, як продають бездушну скотину на ярмарку. Ласка чужого короля, та й не короля, а паскудна милість польського магната, котрий жовтим чоботом своїм б'є їх в морду, дорожча для них всякого братства. Але в остатнього падлюки, який він не є, хоч ввесь він виваляється в сажі і в низькопоклонстві є і в него браття, крапля чести; і прокинеться вона колись — і вдариться він, бідолашний, в поли руками; схопить себе за голову, проклявши голосно мерзенне життя своє, готовий муками спокутувати ганебне діло своє!...“

Кажу так вам і Вашим прісним, панове; бо не один із Вас лизав польські чоботи; не один із Вас збирається лизати або вже лиже московські та жидівські чоботи; не один із Вас продавав і продає своїх братів. Але і в нього колись прокинеться та крапля чести!... Та буде пізно...

Примітки

1. ↑ Живими свідками цього були [П. Ів. Зайцев](#) — редактор „Нашого Минулого“ і Начальник інф. відділу Маляревський.
 2. ↑ Росписки в портфелі редакції.
-

Ця робота перебуває у [суспільному надбанні](#) у Сполучених Штатах та Австрії.

- Робота перебуває у суспільному надбанні у Сполучених Штатах, тому що вона опублікована до 1 січня 1923 року.
- Термін дії авторських прав на цей твір в Австрії закінчився до 1 січня 2004 року, оскільки авторське право в Австрії закінчується 70 років після смерті автора.
- Автор помер у 1933 році, тому ця робота є у суспільному надбанні у тих країнах, де авторське право діє на протязі *життя автора плюс 80 років чи менше*. Ця робота може бути у суспільному надбанні також у країнах з довшим терміном дії авторського права, якщо вони застосовують [правило коротшого терміну](#) для іноземних робіт.

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](http://wikisource.org)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](http://www.gnu.org/licenses/fdl.html)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Madvin
- Arxivist

-
1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
 2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)

3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
4. [↑ http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)